

Lättnläst

Årgång 20 nr.1

Lagunen

År 2026

intervju med
Bärgar-Berra

Läs Lagunen digitalt

Lättläst Årgång 20. Nummer 1.

Lagunen

År 2026

Ledaren.

För ungefär 17 år sedan började jag arbeta i Eskilstuna kommun. Jag jobbade som kvalitetssäkringsamordnare inom det som då hette Arbete och fritid.

En av verksamheterna jag arbetade med var Lagunen. Lagunen hade redan funnits i några år. Det var en tidningsredaktion.

På Lagunen tog man många beslut tillsammans. Man hade möten där alla fick säga vad de tyckte. Det var högt i tak och en bra stämning. Jag tyckte mycket om att vara där. Ibland åkte jag dit bara för att få ny energi.

Efter några år blev jag chef för daglig verksamhet. Då tappade jag kontakten med Lagunen. Senare arbetade jag som chef för LSS-boende. Då kom jag ännu längre ifrån verksamheten.

För ungefär åtta år sedan kom jag tillbaka. Nu hette området Arbete och aktivitet. Jag blev chef för Lagunen.

Verksamheten hade förändrats. Den demokratiska andan fanns kvar. Det var fortfarande högt i tak. Men tidningen hade blivit ännu bättre.

Nu gick tidningen att läsa på webben. Man kunde också lyssna på reportagen.

I år fyller Lagunen 20 år. Verksamheten fortsätter att utvecklas. En nyhet i år är att tidningen finns på lättläst svenska på hemsidan. Om Lagunen fortsätter att vara nyfiken och kreativ, då tror jag att vi också får fira 30 år i framtiden.

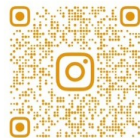
/Douglas

Qrkod till ledaren.

Arbete & Aktivitets
Facebook

Arbete & Aktivitets
Instagram

Soundcloud
Ljudklipp

2

Adress:

Lagunen

Rosstorpsvägen 12
633 54 Eskilstuna

TELEFON:

016- 710 74 23

E-POST:

ny mailadress
lagunen347@gmail.com

HEMSIDA:

Tidningenlagunen.se

FACEBOOK:

Arbete och Aktivitet Eskilstuna

INSTAGRAM:

Arbeteochaktivitet

SOUNDCLOUD:

Lagunen och Digitalkraft

Ansvarig utgivare:

Douglas Gilljam

Företagshuset

Munktellstorget 2

633 43 Eskilstuna

Telefon: 070- 167 21 55

E-post:

douglas.gilljam@eskilstuna.se

Tryck:

arkitektkopia

Svarvargatan 9

Eskilstuna

INNEHÅLL:

SIDA:

2. LEDAREN
3. LAGUNENS INNEHÅLL
4. ANNONSER/INSÄNDARE
- 5-9. INTERVJU MED BÄRGAR-BERRA
- 10-16. INTERVJU MED LUCAS FALK
- 17 INBJUDAN TILL ÖPPET HUS PÅ LAGUNEN
- 18-19. SENASTE NYTT
- 20-21. NUMRETS FRÅGA
- 22-24. UTVECKLINGSSIDAN. *VAD ÄR AI?*
25. ALBERTS ALBUMRECENSION
- 26-27. DJUR KOALA
28. RECEPT
29. EMILS KNEP OCH KNÅP
30. NUMRETS BILD

Annons(er) / Insändare

Nu finns Lagunen i lättläst version!

Lagunen har funnits i 20 år.

I tidningen finns berättelser, nyheter och gemenskap.

Nu tar vi ett viktigt steg.

Vi har gjort en lättläst version av Lagunen.

Det betyder att fler kan läsa och ta del av tidningens innehåll

Alla läser på olika sätt.

En del behöver kortare meningar och enklare ord.

Därför har vi gjort språket tydligare, använt enklare ord och mer mellanrum mellan textraderna.

Vi på Lagunen vill försöka uppnå att fler kan ta del av Lagunen.

Varmt välkommen att läsa Lättläst Lagunen!

Intervju med Bärgar-Berra

Qr kod till intervjun.

Bärgar-Berra heter egentligen Bertil Silwing.

Han har blivit känd i Sverige genom sitt arbete på vägarna och genom tv-programmet Vägens hjältar.

Som bärgare hjälper han till vid olyckor och när bilar går sönder. Han åker ut när det är bråttom och ser till att fordon tas om hand.

Redaktion Lagunen har intervjuat Bärgar-Berra.

Intervjun kan du läsa här.

Vad gör en bärgare?

- Att arbeta som bärgare är ett varierat jobb.

Vi hjälper till med trasiga bilar, låser upp bilar och ger starthjälp.

Ibland lagar vi bilen direkt på plats.

Vi kan också dra loss saker med vinsch till exempel stubbar eller byggnadsställningar.

Men det viktigaste arbetet är att ta hand om trasiga bilar.

Hur länge har du jobbat som

bärgare?

- Jag har arbetat som bärgare sedan 1980.

Det är nästan 46 år.

Vilken typ av bärgningsuppdrag gör du oftast?

- Det vanligaste i Stockholm är punkteringar och starthjälp.

På bilden: Bertil (Bärgar- Berra) och hunden Signe.

Hur snabbt kan du vara på plats när det har hänt något?

- I Stockholm är vi oftast på väg inom en halvtimme efter att vi fått larmet om vi är lediga.

Vilka fordon kan du bärga?

- Vi bärgar allt från mopedbilar till mobilkranar.

Vilken är den mest utmanade bärgning du har gjort?

- Oj, det finns många exempel. Ibland kan vi inte köra fram med en vanlig bärgningsbil. Då använder vi en mindre bärgare. Det kan vara svårt.

En gång hade en cementbil välvt och låg på sidan. Då använde vi två små bärgare för att få upp den igen.

Det kan också vara svårt när en bil hänger över en kant eller står långt ner i ett trångt garage. Ibland saknas hjul eftersom

de är stulna. Finns det inga nya hjul lyfter vi bilen med vagnar och kör ut den. Sådana situationer händer ofta. Det är utmaningarna som gör jobbet roligt.

Är det skillnad på att bärga på sommaren och på vintern?

- Ja, det är det. På vintern är det ofta kallt. Det är snö och is överallt. Många saker är fastfrusna. Det gör jobbet svårare på vintern än på sommaren. På sommaren är jobbet lite enklare. Då är det varmare och vi har mindre kläder på oss.

Hur kommer det sig att du hamnade med i programmet *Vägens Hjältar*?

- Jag hamnade där av en slump. Jag bärgade en gång en av tjejerna på TV4, Malin Kvist. Hon fick då idén att göra en tv-serie om bärgare. Tanken var att höja statusen på bärgningsyrket. Detta hände när hon jobbade på Nyhetsbolaget. Vi spelade in ett pilotavsnitt, alltså ett testprogram för att se om det kunde bli en tv-serie. Det gick väldigt bra och vi fick göra en hel säsong. Programmet fick namnet *Vägens hjältar*. Det blev en stor succé och nu har vi gjort 14 säsonger.

Vad är det svåraste med att vara bärgare?

- Det svåraste med jobbet är att planera. En bärgare måste tänka flera steg framåt och planera hur jobbet ska göras. Man behöver kunna mycket om bilar och vara bra på att lösa problem. Vi brukar säga att en bärgare måste vara en problemlösare. Det är både svårt och roligt.

Kunskap är mycket viktig i vårt jobb. Vi arbetar med dyra fordon och dyr utrustning. Om man gör fel kan det bli stora skador som kostar mycket pengar, särskilt när det gäller stora fordon och elbilar.

Därför måste vi utbilda oss hela tiden.

Hur är det att ha med sig ett filmteam med sig på jobbet?

- Den frågan får jag ofta.

I början var det ovant och jag kände mig stel. Det var mest så den första veckan.

Efter ett tag kändes det mer som att ha kompisar med sig. Jag sitter nästan alltid i bilen med fotografen och producenten. Ibland åker producenten i bilen bakom och ibland sitter han i min bärgningsbil.

Till slut tänker man inte på kameran längre. Det känns som att ha en kompis med sig på jobbet, även om det finns en kamera där hela tiden. Det vänjer man sig vid.

Vilken utrustning använder du mest?

- Jag säger vinschen. Den använder jag för att lyfta eller dra bilar.

Varför valde du att bli bärgare från början?

- Jag tyckte att det var spännande.

Först jobbade jag på larmcentralen, dit man ringer 112. Sedan började jag åka med i bärgningsbil för att se hur jobbet var.

Jag jobbade extra och trivdes bra. Därför fortsatte jag med jobbet.

Jag tycker att det är ett roligt och utmanande arbete.

Kan du berätta om din mest spännande bärgningsräddning?

- Det hände en fredagseftermiddag. Jag stod på pizzerian och hämtade pizza till familjen när telefonen ringde. Sex bilar hade krockat nere i Nackaforumgaraget. En farbror hade trampat fel på gas och broms och krockat med fem-sex andra bilar under rusningstid. Jag var ensam där och skulle flytta alla bilar. Det var en av de mest spännande gångerna jag varit med om.

Det finns också många otäcka olyckor som är spännande. Stora krockar på motorvägar är ett exempel. Ibland måste vi klippa av tak och ta ut folk ur bilarna. Det är lite farligt men huvudsaken är att alla klarar sig. Bilar går alltid att laga eller ersätta.

Har du hjälpt någon känd person med bärgning?

- Jag har haft många kändisar i bilen.

Björne från *Björnes Magasin*, Björn Skifs, Carola Häggkvist, Björn Gustafsson och flera andra. Det händer ungefär en gång om året.

Jag har också bärgat några kända idrottsstjärnor. Jag brukar säga: *"Inför bärgaren är alla lika – både dåre och direktör. Det spelar ingen roll vem man är, alla behöver hjälp av oss ibland."*

Vad är det bästa med att vara bärgare?

- Det bästa med jobbet är känslan när man lyckas.

Man blir glad när man får igång bilen, låser upp, startar, byter däck eller lagar en punktering.

Det är mest tillfredsställande när man ser att folk blir nöjda efter att ha fått hjälp i en svår situation.

Man känner sig nöjd med sig själv när man åker hem.

Har du något speciellt knep när du bärgar?

- Jag kallar det för ”dirty tricks”.

Det är saker man lär sig med erfarenhet. Det viktigaste är att förstå kunden när man kommer fram.

Vad vill kunden?

Det är kundens bil jag ska hantera. Även om jag tycker att bilen är skrot får jag aldrig säga det till kunden.

Man måste vara försiktig med vad man säger. Man kan inte säga: ”Vill du att jag tar skrotbilen någonstans?”

Om man bemöter folk på rätt sätt blir det inga problem. Då blir alla glada när man hämtar bilen.

Finns det något extremt jobbigt som har hänt under ett uppdrag?

- Ja, det värsta är när någon blir skadad eller dör.

Det kan hända när man ska hämta en bil. Det är det svåraste uppdraget som bärgare.

Man måste ta hand om det som blir kvar på olycksplatsen. Jag brukar säga att det är *medaljens baksida*.

Annars är jobbet roligt och spännande men när tragiska olyckor händer är det inte kul att vara bärgare.

Vad är det vanligaste uppdraget du får?

- Det vanligaste vi gör är punktering och starthjälp.

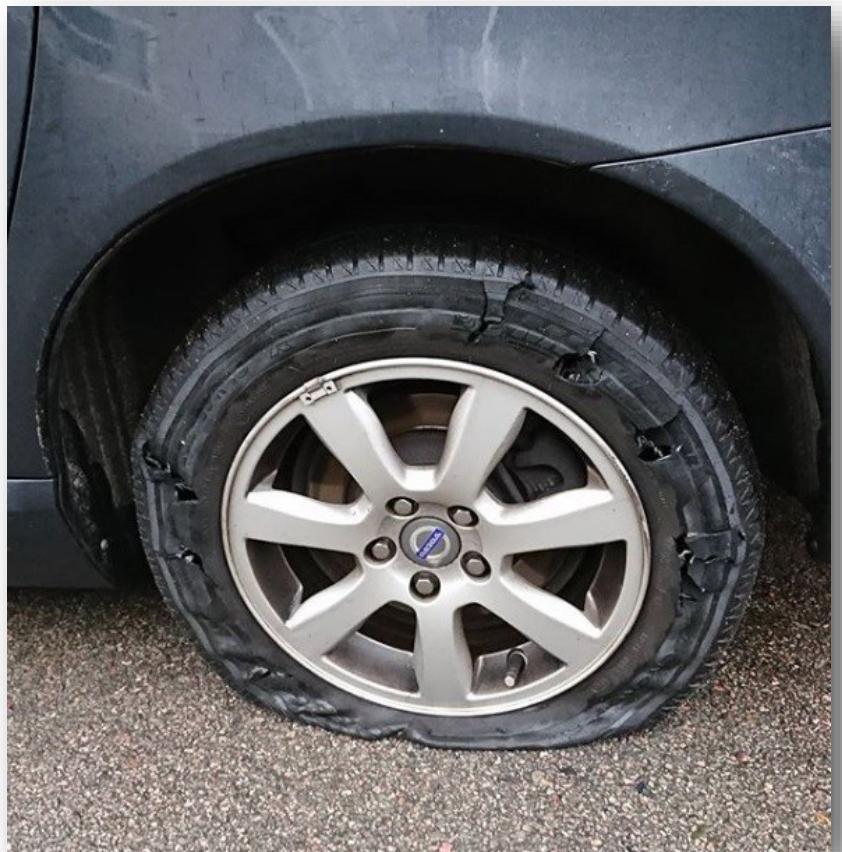
På vintern händer det ofta att bilar kör i diket eller fastnar.

Har du själv blivit bärgad av dina kollegor?

- Ja, det har jag.

Bärgningsbilar går också sönder ibland.

Jag har också fått hjälp med min privata bil när jag har åkt runt i Sverige.

Måste det alltid vara en TMA bil med på era uppdrag?

- Nej, inte på alla uppdrag.

Vi gör det på skyddsklassade vägar eller när vi tror att det finns risk att bli påkörda.

Vår största fara när vi bärgar är bilar som passerar förbi. När vi står och jobbar kan de köra på oss. Mötande trafik är inte lika farlig.

Då måste vi ha en skyddsbil (TMA-bil) bakom oss. Men bilister kör ofta på den också.

Det har blivit mycket farligare att vara bärgare än för 30 år sedan.

** En TMA-bil skyddar bärgare och andra som jobbar vid vägar.*

Den har varningsljus och skyltar så att andra bilister ser den.

Vilket är det konstigaste uppdraget du har fått?

- Det konstigaste är att bärga en älg eller ett vildsvin som blivit påkört.

De är stora och tunga så man kan inte lyfta dem.

Vi gör också andra ovanliga saker som att fälla skorstenar, dra upp rötter och fälla träd så att de inte ramlar på huset.

Intervju med

Lucas Falk

Kan du berätta kort om dig själv vem du är och vad arbetar du med?

- Jag heter Lucas Falk.

Det beror på vilken tid på dagen man frågar. På dagen jobbar jag med Studieförbundet och studieförbundet med spel och kultur. På kvällen skriver jag böcker om spelkultur. Jag skriver rollspel och formger böckerna.

Kan du berätta kort vad rollspel är för något för de som inte vet?

- Det är en ovanlig hobby.

Man sitter i en grupp och berättar historier tillsammans.

Man använder regler, tärningar eller kort för att göra berättelsen oväntad. Man vet inte själv vart den tar vägen.

Man spelar olika roller i berättelsen.

Vanliga rollspel handlar om äventyr som Sagan om ringen men det kan också vara familjedrama, rymdäventyr eller annat.

Man använder regler för att improvisera berättelser med andra.

Vilka var dina första rollspelsupplevelser och hur har det påverkat ditt skapande?

- Jag började spela datorspel som var rollspel.

Det var spännande att utforska världarna. Några kompisar berättade om rollspel man kunde spela utan dator så vi provade hemma hos dem.

Jag tror att jag var den enda som fortsatte spela.

De andra tyckte inte att det var roligt men jag fastnade direkt.

Mitt första rollspel hette Drakar och Demoner, det klassiska svenska rollspelet.

Men jag tyckte att det hade för många regler så jag förenklade systemet. Sedan dess har jag fortsatt att göra många egna rollspel.

Hur började ditt intresse för rollspel?

- Jag tror att det började med datorspel.

Datorspel är roliga men de har begränsningar. Om man trycker på en knapp händer det något men vissa dörrar går inte att öppna. De är bara kulisser.

I bordsrollspel finns inga sådana

begränsningar. Man kan gå igenom

dörrar och utforska världen fritt.

Spelledaren improviserar medan de

andra spelar.

Det som är spännande är den gränslösa

kreativiteten. Inget är förutbestämt och

man kan hitta och skapa vad man vill.

Jag tycker också det är roligt att skapa tillsammans med andra. Då blir resultatet större och mer intressant än om man gör allt själv.

Vad kan du berätta för de som vill prova rollspel?

- Det bästa är att hitta någon som kan visa hur man gör.

Spela med andra som kan förklara reglerna.

Våga bjuda på dig själv och var inte rädd för att göra fel. Rollspel handlar mycket om improvisation och kreativitet.

Så mitt tips är: hitta någon att spela med, slappna av och ha roligt istället för att försöka göra allt perfekt första gången.

Vad rekommenderar du för en ny person som vill testa på rollspel för första gången?

- Det här pratar vi mycket om i rollspel.

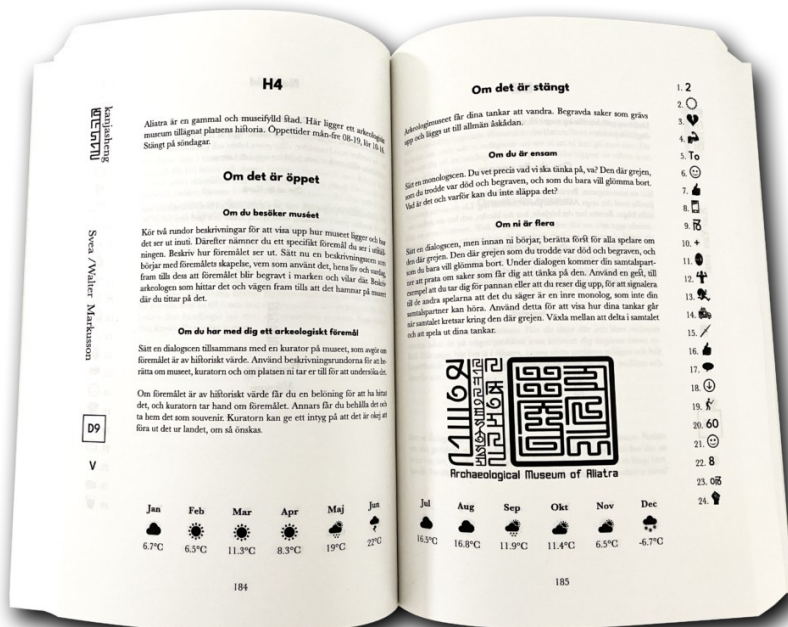
Nybörjarspel kan ibland vara tråkiga och enkla nästan som om man tagit bort allt.

Det bästa är att hitta ett spel med en spännande värld eller berättelse. Gärna med bilder som gör en nyfiken.

Det finns många bra nybörjarspel men välj ett som du verkligen vill testa.

Vissa gillar spel med mycket regler och strategier andra gillar att spela teater och gestalta karaktärer.

Om man inte gillar sagor och fantasy men älskar rymden kan man prova ett rymdspel. Då blir det roligast.

Finns det några specifika rollspel som har inspirerat dig särskilt mycket?

- Det finns ett rollspel som heter *Mörk Borg*.

Det är skapat av svenska rollspelskapare. Spelet är mörkt, kaotiskt och nästan som ett konstverk.

Det är inspirerande att titta i och spela.

Ett annat spel som inspirerat mig heter *Blades in the Dark*. Där spelar man ett kriminellt gäng i en korrupt värld. Man gör stötar mot andra gäng och adelsmän.

Det finns också ett franskt spel som heter *Dragon Fly Hotell*. Det handlar om drömmar och hallucinationer.

Jag har spelat många rollspel och skrivit upp dem. Nu är jag uppe i 100 olika spel och alla har inspirerat mig på olika sätt.

Hur går du tillväga när du skapar ett nytt rollspel världen, systemet eller temat?

- Det beror på spelet.

Ibland hittar jag ett rollspel med en idé eller mekanik som kan passa i ett annat spel. Ibland ser jag en film och tänker att det skulle kunna bli ett rollspel.

Då letar jag efter regler eller idéer från andra spel och pusslar ihop dem.

Det är en process där man testar och ser vad som fungerar och inte. Man jobbar i omgångar tills spelet växer fram.

Vad är det konkret som skrivs som till exempel regelverket?

- I rollspel skriver man tillsammans en slags instruktionsbok.

Man förklarar hur spelet går till och ger exempel på vad som kan hända. Sedan gör man regler.

Till exempel: om rollpersonen hamnar i en svår situation slår man tärning. Är personen stark har den större chans att lyckas. Är den inte så smart blir det svårare.

Mycket bygger på improvisation men man kan inte göra vad som helst. Det man gör får konsekvenser och ibland händer något oväntat.

Har varje karaktär en story i de här spelböckerna?

- Oftast skapar man sina karaktärer själv.

Varje spel har egna regler för hur man gör.

Karaktärerna fungerar som verktyglådor för att lösa problem på olika sätt.

I vissa spel finns färdiga karaktärer men de fungerar också som verktyglådor.

När karaktärerna är klara gör man förberedelser och bestämmer reglerna. Sedan börjar improvisationen men alltid inom reglerna.

Rollspel är lite som att köra bil.

Det finns regler man måste följa som hastighet, övergångsställen och att lämna företräde.

Samtidigt bestämmer man själv vart man vill köra. Rollspel fungerar på samma sätt: man har frihet att välja riktning men reglerna sätter gränser.

Ett citat säger: *”Att prata om musik är som att prata om arkitektur. Det är bättre att uppleva det än att bara beskriva det.”*

Samma gäller rollspel man förstår det bäst när man provar det.

Vad tycker du är viktigast i ett bra regelsystem?

- Det viktigaste är att skapa något man inte kan komma på själv.

Ett bra regelsystem får oss att tänka på nya sätt.

Systemet ska också vara enkelt och lätt att använda för alla som vill spela.

Precis som med verktyg. Om verktygslådan är svår att öppna är den inte så bra.

Hur balanserar du mellan struktur, regler och berättandefrihet?

- Det beror på vilket spel man pratar om.

Jag vill att reglerna ska finnas i berättelsen och påverka hur man tänker men inte för mycket.

Till exempel i Monopol finns nästan ingen berättelse eller karaktärer. Man slår tärning och flyttar sin figur och det finns lite frihet i spelet.

Jag vill ha få regler så att skapandet och berättandet står i centrum. Samtidigt ska reglerna styra spelet på ett sätt man inte själv hade tänkt från början.

Hur testar du nya spel och får feedback?

- Inom speldesign finns en regel att misslyckas tidigt.

Det är bra att testa ett spelkoncept så tidigt som möjligt. Fungerar det eller måste man göra om?

Jag försöker alltid prova spelet så fort jag har något klart, helst med andra människor. Då ser jag om det blir som jag tänkt och vilka problem som finns.

Jag är tacksam för vänner som testar spelen och för människor på spelkonvent som ger nya idéer.

Vad är nyckeln till ett engagerade spelmöte?

- Ett spel behöver saker som väcker nyfikenhet.

Det kan vara magi, spännande varelser eller en rymdvärld.

När man ser något intressant vill man utforska det precis som i en film eller bok.

Det viktigaste är att spelvärlden har något som gör att man blir nyfiken och vill lära sig mer.

Vad tycker kännetecknar den svenska rollspelsscenen jämfört med den internationella?

- Svenska rollspel har hög status utomlands.

Vi har stora förlag och har vunnit många priser.

I Sverige finns många föreningar så fler kan prova olika rollspel och spela på olika sätt.

I USA spelar många samma spel på samma sätt men i Sverige experimenterar man mer och spelar med olika människor.

Många i Sverige är också duktiga på formgivning vilket gör våra rollspel uppskattade internationellt.

Finns det några svenska rollspelskapare som du tycker fler borde känna till?

- Det finns en spelskapare som heter Simon Petersson.

Han har gjort spännande rollspel till exempel *Se och göra i Aliatra*. I spelet utforskar man en stad som man besöker.

Boken är väldigt tjock och spelet förändras beroende på vilken dag man anländer och hur länge man stannar.

Det är ett annorlunda sätt att spela rollspel inte som att vara äventyrare som ska döda en drake.

Simon Petersson gör smarta mekaniker och annorlunda spel. Fler rollspelare borde prova hans spel för att få en bredare bild av rollspel.

Har du några råd till den som vill börja skriva egna rollspel?

- Mitt tips är att spela mycket rollspel.

Om man inte vill börja från början finns spel som *Mörk Borg* och *Blades in the Dark* med öppna regelsystem.

Då kan man ändra på ett existerande spel och prova det direkt.

Spela snabbt och låt andra testa det. På så sätt slipper man lägga år på något som kanske inte fungerar.

Gör små förändringar, testa dem och visa spelet för andra tidigt.

Hur många rollspel har du gjort?

- Jag vet inte exakt men kanske runt 15 stycken.

Under hur lång tidsperiod har du gjort de här rollspelen?

- Jag gjorde fel i början.

Jag började skapa rollspel för ungefär 20 år sedan men höll på med ett spel i 10–15 år.

Det blev aldrig bra och vi gav det inte ut för det var för rörigt och jag var inte nöjd.

För 5–6 år sedan började jag om och försöker nu tänka enklare och utforska olika typer av rollspel.

Vad är det för rollspel du gillar att skriva själv?

- Det beror på vilket spel man pratar om.

Vi har gjort ett mörkt fantasyspel där världen håller på att gå under. Där är mycket samarbete, improvisation och mörka berättelser.

Vi har också gjort ett optimistiskt spel i en färgglad värld med sydamerikansk och sydostasiatisk miljö.

Ett annat spel är inspirerat av gamla TV-spel med pixelgrafik och tv-spelslogik.

Vi har även ett spel om fornnordiska gudar där man skapar en egen gud.

Våra spel är alltså väldigt olika.

Har rollspel en spelplan?

- Inte alltid men ibland.

Vilka är ni?

- Det är jag och Peter som skriver böckerna.

Jag gör formgivningen och Peter tar hand om ekonomi och projekt.

Jag gör många illustrationer själv men ibland anlitar vi andra som kan fånga rätt tema eller känsla.

Vi har jobbat mycket med illustratören Ronja Melin som är väldigt duktig och kan många stilar.

För engelska spel anlitar vi en redaktör som kollar grammatiken.

Vi behöver också ett tryckeri som producerar böckerna.

Vi är ett litet team men man kan göra rollspel nästan ensam.

Lucas

Peter

Jobbar ni hemifrån eller har ni en arbetsplats?

- Det är lite spännande.

Peter som jag arbetar med bor i Småland och vi hade inte träffats innan vi började göra spel tillsammans.

Vi har gjort spelen över internet.

Jag jobbar mest hemifrån och ibland skriver jag på tåget.

Det är inte mycket pengar i det vi gör det är mest en hobby.

Kan du säga några namn på rollspel att tipsa som ni har gjort?

- Man kan gå in på vår hemsida, Blackfishpublishing.com

Där finns många spel att titta på om man är nyfiken.

Heroes of Cerulea är ett tv-spelsinspirerat rollspel med pixelgrafik och har vunnit ett pris.

Bloodfeud handlar om toxisk maskulinitet i isländska vikingasagor.

Vindsjäl är ett optimistiskt och storslaget äventyrsrollspel.

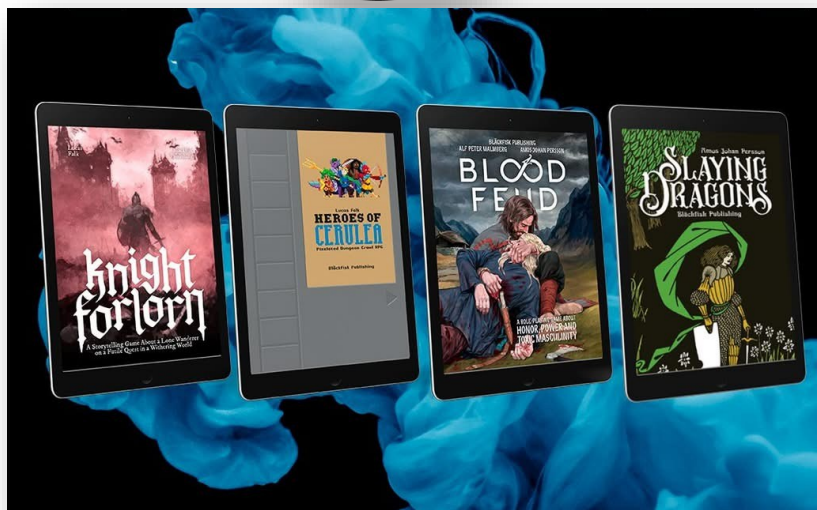
Knight Forlorn är vårt mörka riddarspel.

Alla dessa spel kan man läsa om och ladda ner om man vill.

bläckfisk

PUBLISHING

Lagunen 20 år

Välkommen på
öppet hus!

1 år fyller vår redaktion 20 år,
2 decennier av berättelser,
reportage, engemang och
gemenskap.

Kom och träffa redaktionen. Se hur vi
arbetar bakom kulisserna och dela dina
egna minnen med oss!

Plats: Lagunen. Rosstorpsvägen 12

Datum: 19 maj

Tid: Klockan 10-14

Ingen föranmälan krävs!

senaste nytt

JVM-GULD

Sverige är världsmästare i junior-VM i ishockey. I finalen besegrade juniorkronorna Tjeckien med 4-2 och tog därmed sitt första JVM-guld sedan 2012.

Senior Materials

Senior Materials fabrik i Eskilstuna stoppas tillfälligt. Anledningen är att företaget ännu inte har fått ett slutgiltigt besked om hanteringen av de giftiga kemikalier som ska släppas ut från fabriken. Produktionen pausas i väntan på myndigheternas beslut om tillstånd och villkor för kemikalieanvändningen.

USA har tillfångatagit Venezuelas president Nicolás Maduro

USA har genomfört en militär operation i Venezuela där president **Nicolás Maduro** och hans hustru **Cilia Flores** greps av amerikanska specialstyrkor och fördes till USA för att ställas inför federal domstol i New York. Trumpadministrationen säger att gripandet var nödvändigt för att ställa dem inför rätta för bland annat narkotikabrott, enligt amerikanska myndigheter.

Golden Globe-statyett

Den svenske skådespelaren **Stellan Skarsgård** har vunnit en Golden Globe-statyett för sin roll i den norska filmen **Sentimental Value**.

Nytt Europarekord

Andreas Almgren har satt ett nytt Europarekord på ett halvmaraton. Den nya tiden på 10 kilometer är nu 26.43.

Jättepandan är inte längre utrotningshotad! Idag finns det nära tvåtusen jättepandar i det fria.

Två kvinnor mördade under julhelgen.

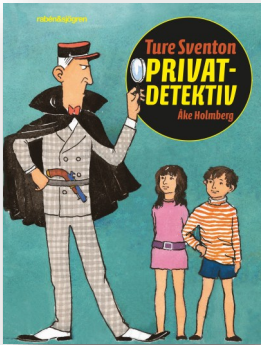

Under julhelgen har två kvinnor dödats i Sverige i separata våldsdåd som nu utreds som mord. I Boden i Norrbotten blev en 55-årig kvinna mördad på juldagen och två tonårsdöttrar skadades innan gärningsmannen sköts ihjäl av polis. I Rönninge utanför Stockholm hittades en 25-årig kvinna död och en 26-årig person har anhållits misstänkt för brottet.

Terrordåd i Sydney

Sexton personer dog och fler än 40 skadades när två gärningsmän öppnade eld mot ett judiskt firande. Många har fördömt terrordådet.

Artisten **Robyn** är aktuell med en ny platta "**Sexistential**" som är hennes första album sedan *Honey* från 2018.

Helge Skoog

Skådespelaren Helge Skoog har avlidit, 87 år gammal. Han var en av Sveriges mest folkära skådespelare och blev särskilt känd för rollen som Ture Sventon i SVT:s julkalender 1989.

Bamse fyller 60 år. Under jubileumsåret delar tidningen **Bamse** ut ett särskilt **Snällhetspris**. Priset ska uppmärksamma personer som, precis som Bamse gör världen lite bättre genom att vara snälla, hjälpsamma och modiga i vardagen.

Donald Trump vill att USA ska äga **Grönland** som en delstat i USA och han utesluter militär för att få som han vill. Grönland tillhör NATO och ett angrepp från USA på Grönland skulle äventyra NATO som allians.

Flera länder bojkottar

Eurovision Song Contest 2026

Flera europeiska länder har meddelat att de inte kommer att delta i Eurovision 2026 i Wien som en protest mot att Israel tillåts tävla i evenemanget. Beslutet att låta Israel vara med har väckt politisk kritik i samband med landets krig i Gaza.

Ny entré invigd på Mälarsjukhuset

Mälarsjukhuset i Eskilstuna har invigt sin nya huvudentré. Entrén markerar starten på flytten till sjukhusets moderniserade vårdbyggnad.

Numrets fråga

Vad är ditt första vårtecken?

ULRIKA

- Då börjar det blomma som tussilago.

PETER

- Att det blir grönt och varmt.

LISA

- Vitsippor, tulpaner och fågelkvitter.

RASMUS

- Att det blir varmt och att Speedway börjar på tv:n igen.

NINNI

- Blåsippa, vitsippa, krokus, tulpaner och liljekonvalj.

PETER

Första knopparna på buskarna, det är fantastiskt att se dem!

PERNILLA

- Tussilago i dikena och att snön börjar smälta och gräset börjar växa.

ANNA

- Vitsippa.

ROGER

- Sol, värme och när gruset sopas bort.

LENITA

- Krokusblommor och när de borstar bort gruset.

Vad är AI?

Qr kod till reportage.

AI betyder artificiell intelligens.

Det är en form av intelligens som kan tänka och lära som människor.

AI kan också vara kreativ och planera saker.

Den gör att tekniska system kan förstå sin omgivning och använda sina verktyg på smarta sätt.

AI kan också tänka själv det kan inte vanliga robotar.

Men det finns robotar som har AI ett exempel är robotgräsklippare.

Utan AI skulle de inte kunna klippa gräset själva.

Det har länge diskuterats om AI är bra eller om den tar våra jobb.

Med det här reportaget vill vi att du själv ska kunna tänka och bilda en egen åsikt.

Här är några positiva saker med artificiell intelligens:

Vad är bra med AI?

AI är ett bra hjälpmedel när du till exempel ska skriva texter.

Den kan också hjälpa personer som är blinda att se vilka färger saker har.

Det finns flera appar som kan göra detta.

Du kan hitta dem där appar finns.

AI kan hjälpa dig att hitta på nya idéer till exempel musik, böcker och mycket mer.

Om du är ensam eller inte kan ha husdjur till exempel på grund av allergi kan AI också hjälpa.

Du kan till exempel ha ett robohusdjur som sällskap.

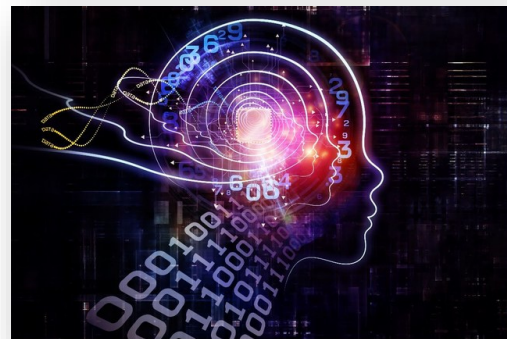
AI kan också göra vardagen enklare.

Den kan hjälpa till med tråkigt arbete till exempel som sekreterare eller justerare.

AI kan även hjälpa i köket.

Den kan till exempel ge recept på kakor eller ge idéer när du lagar mat.

AI kan hjälpa dig med texter till exempel ditt CV.
Men tänk på att alltid använda egna ord och bara ha AI som hjälp.
AI kan också skapa nya bilder eller ändra bilder som redan finns.
Det är bäst att använda detta mest på fritiden och inte på jobbet.
Det finns mycket som är bra med AI.
Men det finns också saker som är mindre bra.
Nu ska vi prata om det som är negativt med AI.

Vad är mindre bra med AI?

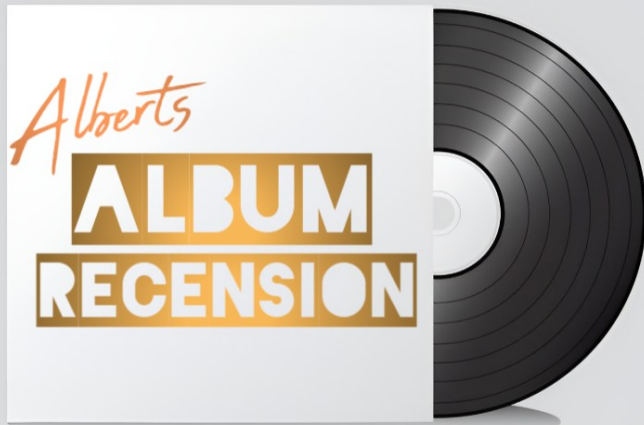
Det pratas mycket om AI som betyder artificiell intelligens.
AI är avancerade datorprogram som med hjälp av data kan göra många saker.
Många forskare tycker att AI kan förändra världen.
Men det finns också risker som inte pratas så mycket om.
Vi kommer att berätta om några av dessa för att ge en mer balanserad bild.

AI kan användas för att lura människor med fejkade inlägg, bilder eller filmer.
Det kan vara svårt att se vad som är verkligt och vad som är gjort av AI.
Därför är det viktigt att vara källkritisk.
Tänk på var informationen kommer ifrån.
Är det en källa man kan lita på?
Sök på internet om något känns konstigt och kolla om det finns bevis som stämmer.

En annan risk med AI är att den kan använda andras material utan tillstånd.
När AI tränas används information och bilder från internet ibland utan att fråga upphovsmakarna.
Just nu finns det flera rättegångar där upphovsmakare anklagar AI-företag för att ha stulit deras material.

Var försiktig när du delar bilder som AI har gjort.
Beroende på vilken tjänst du använder kan du inte alltid äga bilden själv.
Om bilden innehåller material som är skyddat av upphovsrätt kan du bryta mot lagen om du delar den.

Om du använder AI är det viktigt att tänka själv.
AI kan ibland ”hallucinerar” alltså hitta på saker.
Den ger information som den tror att du vill ha även om det inte är sant.
Till exempel har advokater använt AI för att stödja sina fall men AI har ibland hittat på beslut som inte finns.
Det är farligt eftersom fel information kan göra att hela fallet blir fel.

Agnes

I det här numret kan ni läsa min recension av Agnes album *Beautiful Madness*.

Först kommer lite information om artisten.

Beautiful Madness

Agnes började sin karriär för nästan 21 år sedan när hon vann *Idol 2005*.

Efter det har hennes karriär gått väldigt bra.

Hennes musik har spelats på dansgolv över hela världen.

Hon fick sitt stora genombrott 2009 med låten *Release Me*. Sedan dess har hon haft flera stora hits.

Albumet *Beautiful Madness* börjar med ett intro på ungefär en minut.

Efter det kommer titelspåret med samma namn.

Albumet är väldigt bra och har många starka låtar.

Musiken är mest synthpop men det finns också house, disco och soul.

Det gör att albumet känns varierat och modernt.

En nackdel med albumet är att det finns många korta intron mellan låtarna.

De gör att albumet känns lite hackigt.

Albumet hade kunnat vara längre, speltiden är bara 31 minuter.

Den bästa låten på albumet är titelspåret *Beautiful Madness*.

En annan bra låt är *Balenciaga Covered Eyes*.

Den svagaste låten är *Uterus and Universe*, den är inte lika bra som de andra.

Sammanfattningsvis är *Beautiful Madness* ett väldigt bra album.

Utan de många introna hade betyget kunnat bli ännu högre.

Jag ger det 8 av 10.

Skrivet av: Albert Uhlin.

Qrkod till reportage.

Namnrets djur

KOALA

Koala, *Phascolarctos cinereus*, är ett trädlevande pungdjur från Australien.

Den är den enda nu levande arten i släktet *Phascolarctos*.

Tidigare kallades den pungbjörn eller koalabjörn men det är fel eftersom den inte är släkt med björnar.

Koalornas population minskar. År 2022 blev arten utrotningshotad.

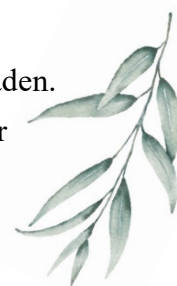
Organisationer som jobbar för koalor säger att minskningen är så stor att koalans funktionellt kan vara utdöd.

Men det finns också personer som inte håller med om det.

Koalor lever vilt i östra och sydöstra Australien. De bor högt uppe i eukalyptusträd i skogsområden.

Där spenderar de nästa hela sin tid med att sova och äta. Koalan äter nästan bara blad och sover ungefär 20 timmar varje dygn.

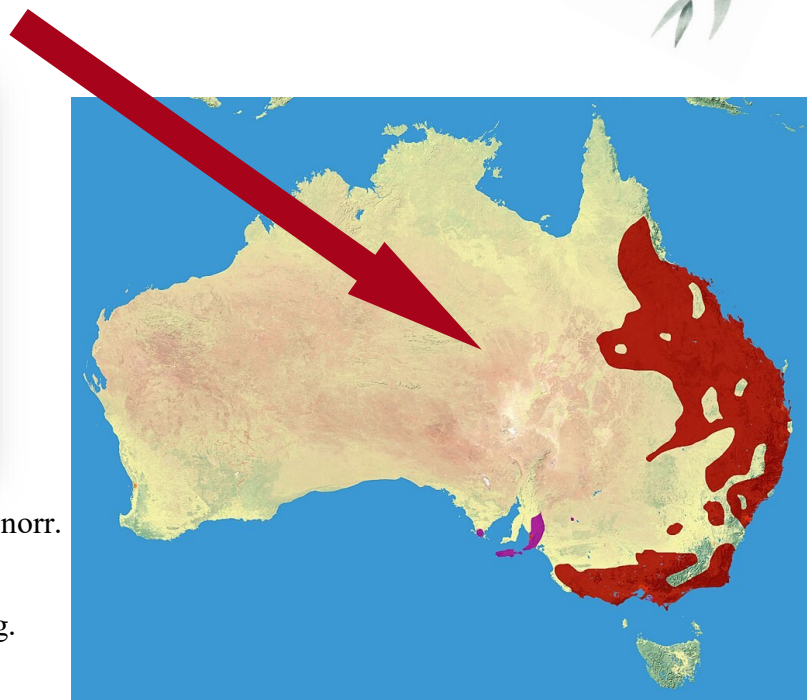
De trivs bäst i skogar med mycket regn.

Koalor i södra och kallare delar är större än de i norr.

Hanarna är större än honorna.

En koalahane kan väga 12 kg och en hona 8,5 kg.

Rödmarkeringen visar vart koalor lever i Australien.

Honorna blir könsmogna vid två års ålder.

Om hon är frisk kan hon få en unge per år i cirka 12 år.

Koalor är parningsberedda i ungefär 35 dagar.

Dräktigheten varar 25–35 dagar.

Ungarna stannar hos mamman i cirka sex månader och gömmer sig. Efter det stannar de ytterligare ett halvår på moderns rygg.

De äter mjölk och blad tills de är 12 månader gamla då det är dags att klara sig själva.

RECEPT

Ost & Skinkpaj!

4 portioner

Ingredienser:

3 dl vetemjöl
100 gram margarin
3 msk kallt vatten
120 gram rökt eller kokt skinka
150 gram riven ost
3 ägg
3 dl mjölk
½ tsk salt
1 krm peppar
½ tsk paprikapulver

Gör så här:

Finfördela matfettet i mjölet till en gryning massa. Tillsätt vattnet och arbeta snabbt ihop till en deg.

Tryck eller kavla ut degen i en pajform cirka 25 cm i diameter. Nagga botten en gaffel. Låt den stå i kylskåpet i cirka 30 minuter.

Sätt ugnen på 250 grader.

Skär skinkan i strimlor. Vispa ihop ägg, mjölk och kryddor.

Förgrädda pajskalet mitt i ugnen i cirka 10 minuter.

Sänk värmen till 200 grader.

Lägg skinka och ost i pajformen.

Häll över äggstanningen.

Grädda pajen mitt i ugnen i cirka 25 minuter eller tills äggstanningen stannat.

Emils Knep och Knåp

I RUTAN FINNS MÅNGA OLIKA SAKER. KAN DU HITTA RÄTT ANTAL AV DE FYRA SAKERNA NEDAN BLAND ALLA ANDRA BILDER? ⇒ TITTA NOGA - DE KAN VARA SMÅ ELLER VRIDNA ÅT OLIKA HÅLL!

↙ 6 STYCKEN

↙ 10 STYCKEN

↙ 12 STYCKEN

↙ 9 STYCKEN

Foto av: Freddy Jakobsen.